

SOM-undersökningen i Göteborg 2025
- En metodöversikt

[SOM-rapport nr 2026:5]



Innehåll

1 Inledning.....	1
2 Population och urval.....	2
Population	2
Urval	2
3 Frågeformulär.....	3
Pappersformulärens utformning och innehåll	3
Webbenkätens utformning och innehåll.....	4
4 Datainsamling.....	4
Webbsvar.....	5
Vem svarar på webben och hur?.....	5
5 Fältarbete	6
Experiment i SOM-undersökningen i Göteborg 2025	7
Fältplan och insatser	7
Postala påminnelser	8
SMS-påminnelser.....	9
Avböja medverkan.....	9
Påminnelser via digital brevlåda	9
6 Inflöde.....	10
Kontaktgrad	12
Svarsbortfall.....	14
7 Svarsfrekvens och bortfall	16
8 Representativitet.....	18
Svarsgruppens sammansättning	18
Referenser	22
Appendix I. SMS-påminnelser i SOM-undersökningen i Göteborg 2025	22

1 Inledning

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen frågeundersökningar i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat Samhälle, Opinion och Medier. SOM-institutet är en centrumbildning vid Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett samarbete mellan forskare vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) och Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet.

Under hösten 2025 genomfördes tre parallella undersökningar: den 40:e nationella SOM-undersökningen, den 34:e västsvenska SOM-undersökningen samt den tionde SOM-undersökningen i Göteborg.

Att genomföra frågeundersökningar med god kvalitet och jämförbarhet över tid kräver ett kontinuerligt utvecklingsarbete. I takt med att samhället förändras är det nödvändigt att ständigt arbeta med att noggrant följa upp varje undersökning och analysera och stärka kvaliteten på data. Detta sker både genom att de befintliga metoderna förbättras och genom att nya prövas. På så sätt bidrar SOM-institutet även till den generella metodutvecklingen inom surveyområdet.

I ovan nämnda utvecklingsarbete ingår ett omfattande arbete med att utforma väl fungerande frågeinstrument samt analys och vård av redan existerande tidsserier i relation till ett förändrat samhälle med nya beteendemönster. När nya frågor aktualiseras och ska mätas krävs tester och utvärderingar av frågeinstrument innan de tar plats i enkäten. SOM-institutet lägger också stor vikt vid att undersöka vilka grupper som väljer att svara – och kanske framför allt de som väljer att *inte* svara – på enkäterna. Analyser av orsaker till svarsbortfall men även dess konsekvenser är avgörande för att säkerställa SOM-undersökningarnas kvalitet.

I föreliggande rapport redovisas genomförandet av SOM-undersökningen i Göteborg 2025.¹ Utöver denna rapport finns även motsvarande rapporter för den nationella SOM-undersökningen 2025 och den västsvenska SOM-undersökningen 2025. I en första del beskrivs undersökningens urval, formulärdesign och datainsamlingsarbete. En andra del redogör för fältarbetet och listar de olika kontaktförsök och påminnelseinsatser som riktades till respondenterna. Därefter ligger fokus på svaren och inflöde av svar, där svarsmönster, bortfall och representativitet analyseras.

Rapporten är framtagen av biträdande undersökningsledare Cornelia Andersson, Julia Bergquist och Klara Persson. För frågor, kontakta SOM-institutet på info@som.gu.se eller 031 786 3300.

¹ Metodöversikten bygger på tidigare års metodrapporter, se Andersson, C., Bergquist, J. & Persson, K. (2025).

2 Population och urval

Population

SOM-undersökningarna strävar efter att i så hög utsträckning som möjligt vara representativa för de populationer som studeras. Under SOM-undersökningarnas långa historia har målpopulationen för studierna varierat något, men har överlag varit likvärdig. Populationen för SOM-undersökningen i Göteborg 2025 var personer över 16 års ålder boende i Göteborgs kommun. Det är denna population som undersökningen gör anspråk på att uttala sig om.

Urval

SOM-undersökningen i Göteborg 2025 använde sig av ett obundet slumpmässigt urval, vilket är ett pålitligt och vetenskapligt beprövat sätt för att kunna göra statistiska inferenser till en population på basis av en urvalsundersökning. Urvalsramen utgjordes av Skatteverkets folkbokföringsregister (RTB) och innefattade därigenom alla svenska och utländska medborgare som i början av augusti 2025 hade sin primära adress i Göteborg. Folkbokföringsregistret uppdateras kontinuerligt vilket innebär att täckningsfelet – det vill säga skillnaden mellan registret som urvalet är baserat på (rampopulationen) och populationen som undersöks (målpopulationen) – blir minimalt och uppstår främst vid dödsfall, invandring eller utvandring.

En närbesläktad källa till bortfallsfel i urvalet är olika typer av fel i folkbokföringen, där felaktig adress är den mest betydande orsaken. Skatteverket uppskattar i sin årsredovisning för 2024 det totala folkbokföringsfelet till 2,2 procent (Skatteverket, 2025). Det innebär hypotetiskt att de postala utskicken inte når fram till cirka 2 procent av individerna i vårt urval, vilket får konsekvenser för hur svarsfrekvensen beräknas. Hade folkbokföringsfelet kunnat definieras från bruttourvalet hade nettosvarsfrekvensen varit högre.

Tabell 1 redovisar urvalet i SOM-undersökningen i Göteborg 2025, som hade ett totalt urval om 8 975 personer².

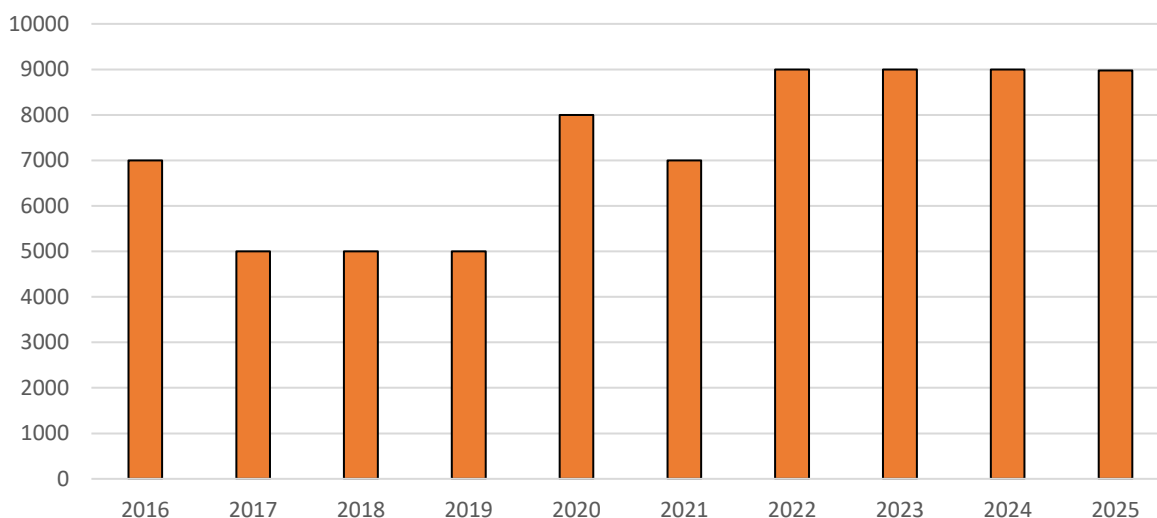
Tabell 1 **Urval i 2025 års SOM-undersökning i Göteborg**

Undersökning/urvalsgrupp	Urvalsstorlek	Ålder
Totalt	8 975	16+ år

Figur 1 visar hur urvalet i SOM-undersökningen i Göteborg sett ut under de tio år undersökningen genomförts. Urvalet har varierat något över tid, bland annat på grund av metodexperiment (se exempelvis Arkhede, Oscarsson & Vernersdotter, 2017).

² Ursprungligen beställdes ett urval om 9 000 personer för SOM-undersökningen i Göteborg, men på grund av ett överlapp om 25 personer till den nationella SOM-undersökningen 2025 och den västsvenska SOM-undersökningen 2025 togs dessa individer bort från urvalet till Göteborgsundersökningen.

Figur 1 **Urval i SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2025 (antal)**



Urvalet till årets undersökning drogs den 12 augusti 2025 från Skatteverkets registertjänst Navet och levererades direkt till fältföretaget Institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator). Undersökningsföretaget avidentifierade urvalsfilerna och skickade dem till SOM-institutet för kontroll av urvalets representativitet relativt befolkningen.

3 Frågeformulär

SOM-undersökningarna använder en undersökningsdesign som kallas mixed mode, vilket innebär att flera datainsamlingsmetoder används i en och samma undersökning. I SOM-undersökningarna avser detta att postala enkäter och webbenkäter kombineras. SOM-undersökningen i Göteborg 2025 genomfördes huvudsakligen med postalt utskickade brev som gav möjlighet att besvara enkäten på webben, men även med postalt utskickade frågeformulär.

Pappersformulärens utformning och innehåll

Formuläret bestod av en framsida, en förstasida med instruktioner och innehållsförteckning, 12 sidor med enkätfrågor och en baksida. Totalt var hela formuläret 16 sidor. Formuläret var i likhet med tidigare års enkäter i A4-format. År 2020 genomfördes ett experiment i SOM-undersökningen i Göteborg som utvärderade effekten av ett formulär på 12 frågesidor jämfört med ett på 9 frågesidor. Experimentet visade att svarsfrekvensen minskade bland de som svarade på papper men var inte påverkad bland de som svarade på webben (Sandelin, 2022). Resultaten från experimentet användes som underlag till beslutet att från och med 2021 utöka formuläret till 12 frågesidor. Tabell 2 ger en översikt över formulären 2016–2025.

Tabell 2 Formulärets innehåll, SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2025

År	Antal frågor	Sidor enkätfrågor	Totalt antal sidor
2016	46	8,5	12
2017	45	8,5	12
2018	48	9	12
2019	47	9	12
2020 Edition 1	50	9	12
2020 Edition 2	63	12	16
2021	58	12	16
2022	61	12	16
2023	65	12	16
2024	65	12	16
2025	67	12	16

Flera av undersökningen frågor är så kallade matrisfrågor som därmed innehåller en serie med frågor. Huvuddelen av frågorna i SOM-undersökningen i Göteborg 2025 hade fasta svarsalternativ med rutor för respondenten att kryssa i, men några frågor var öppna och krävde ett kort svar i fritext. Dessa frågor rörde bland annat morgontidningsläsning, viktiga samhällsfrågor och respondentens yrke. Svaren på de öppna frågorna kodades av en grupp kodare på SOM-institutet efter fördefinierade kodscheman med uttömmande och ömsesidigt uteslutande kategorier försedda med en unik numerisk kod. Kodscheman finns tillgängliga i kodböckerna för 2025 års undersökning.³

Webbenkätens utformning och innehåll

Sedan 2012 genomförs SOM-undersökningarna med en kombination av postala enkäter och webbenkäter. Urvalspersonerna fick åtkomst till webbenkäten genom SOM-institutets hemsida, via en webbadress, en QR-kod som inkluderades i brevet, eller via en länk som skickades ut via sms samt digital brevlåda. Frågorna i webbenkäten utformades så långt som möjligt på samma sätt som i pappersenkäten. Sidbrytningarna i webbenkäten följde däremot inte pappersenkäten. Inga frågor var programmerade att vara obligatoriska att svara på. Detta innebar att respondenterna på webben, i likhet med de som svarade på pappersenkäten, kunde klicka sig vidare i webbenkäten utan att svara på alla frågor. De frågor som svarspersonerna i pappersversionen instruerades att hoppa över baserat på tidigare svar doldes automatiskt i webbenkäten. Somliga personer som svarade via webben såg därför en kortare version av enkäten än de som svarade på papper.

4 Datainsamling

Datainsamlingen för SOM-undersökningen i Göteborg 2025 ägde rum med start i september 2025 och pågick till och med slutet av december 2025. Datainsamlingsmetoderna var som presenterat postenkäter och webbenkäter. Vid slutet av fältperioden slogs data från pappersenkäterna och webbenkäterna ihop till en samlad datafil.

³Samtliga kodböcker finns tillgängliga på [SOM-institutets hemsida](https://www.som-institutet.se/hemsida).

Webbssvar

I SOM-undersökningen i Göteborg 2025 fick respondenterna vid det första utskicket *enbart* möjligheten att svara på webben, något som introducerades 2021 och som resulterade i en högre andel webbssvar. Här skiljer sig fältplanen något för SOM-undersökningen i Göteborg jämfört med övriga SOM-undersökningar.

Tabell 3 visar andel webbssvar i SOM-undersökningen i Göteborg sedan starten 2016. Det var 3 660 personer, motsvarande 41 procent av bruttourvalet och 78 procent av de svarande som besvarade SOM-undersökningen i Göteborg digitalt 2025.

Tabell 3 Andel webbssvar för SOM-undersökningarna i Göteborg 2016–2025 (antal, procent)

Undersökning och år	Antal webbssvar	Andel av svarande
SOM-undersökningen i Göteborg 2016	549	15,9
SOM-undersökningen i Göteborg 2017	378	14,1
SOM-undersökningen i Göteborg 2018	422	16,6
SOM-undersökningen i Göteborg 2019	460	19,1
SOM-undersökningen i Göteborg 2020	967	24,4
SOM-undersökningen i Göteborg 2021	2 476	73,0
SOM-undersökningen i Göteborg 2022	2 988	70,1
SOM-undersökningen i Göteborg 2023	3 027	70,3
SOM-undersökningen i Göteborg 2024	3 065	71,1
SOM-undersökningen i Göteborg 2025	3 660	78,3

Vem svarar på webben och hur?

Svarsmönstret i olika grupper bland webbssvaren har visat sig stabilt under de tio år SOM-undersökningen i Göteborg genomförts. Samma mönster kan noteras i den nationella och västsvenska SOM-undersökningen där webbssvar varit möjligt sedan 2012. Det finns en tydlig åldersskillnad mellan andel papperssvar och webbssvar, där de yngre i högre utsträckning svarar på webb och de äldre i högre utsträckning svarar på papper. Denna skillnad har dock minskat för SOM-undersökningen i Göteborg i och med skiftet till att enbart kunna svara på webben vid första utskicket. I SOM-undersökningen i Göteborg 2025 var det omkring 87 procent av de svarande mellan 16 och 29 år som valde att svara på webben. Motsvarande andel i gruppen 70–79 åringar var 63 procent och i gruppen 80+ åringar 46 procent. Andelen män som svarar på webben (80 procent) skiljer sig signifikant mot andelen kvinnor (76 procent).

Det interna svarsbortfallet, den andel av de svarande som valt att inte svara på en eller flera frågor i enkäten men som ändå skickat in den, skiljer sig signifikant åt beroende på om respondenten svarar på webben (fyra procent) eller på papper (nio procent). Denna skillnad kvarstår vid kontroll för kön och ålder.

De huvudsakliga enheterna respondenterna kunde använda för att komma åt webbenkäten var datorer och portabla enheter som mobiltelefoner och surfplattor. Dessa olika plattformar kan i sin tur ha olika skärmstorlek, något som är centralt för upplevelsen av frågeformulären. Det är svårt att veta exakt hur varje enskild respondent såg webbenkäten, men ur data framgår hur många som svarade på dator, surfplatta eller på mobilen, samt hur svarsbortfall och svarsutfall skiljde sig beroende på vilket digitalt verktyg som användes.

Som tabell 4 redovisar kom 27 procent av webb svaren på den SOM-undersökningen i Göteborg 2025 från en dator, 71 procent från en mobiltelefon och resterande 2 procent från en surfplatta.

Tabell 4 Andel webbsvar på dator, surfplatta och mobil, 2018–2025 (procent)

Undersökning	Andel svar på dator	Andel svar på mobil	Andel svar på surfplatta
SOM-undersökningen i Göteborg 2018	55	37	8
SOM-undersökningen i Göteborg 2019	51	42	7
SOM-undersökningen i Göteborg 2020	50	46	4
SOM-undersökningen i Göteborg 2021	38	61	1
SOM-undersökningen i Göteborg 2022	43	54	3
SOM-undersökningen i Göteborg 2023	36	62	2
SOM-undersökningen i Göteborg 2024	33	66	1
SOM-undersökningen i Göteborg 2025	27	71	2

Det finns åldersskillnader bland de som svarar på dator, surfplatta och mobil. I åldersgruppen 16–69 åringar är mobilen den vanligaste enheten att svara på av de som svarar på webben. I åldersgruppen 70+ är i stället dator det vanligaste sättet att besvara enkäten. Bland de som svarade på webben återfinns en signifikant skillnad vad gäller svarsbortfall hos de som svarar på mobil jämfört med de som svarar på dator, även under kontroll för kön och ålder.

Att QR-kod från och med 2021 och digital brevlåda från och med 2025 finns som alternativ för att nå webbenkäten gör att webbsvaren kan brytas ner på fyra olika logintyper, likt tabell 5 visar. En tydlig trend syns även här, där respondenter i åldern 16–59 i högre utsträckning väljer att logga in via QR-kod och för 70+ åldersgruppen är webbläsare vanligast.

Tabell 5 Andel som använt olika logintyper (procent)

Undersökning	Andel login via webbläsare	Andel login via QR-kod	Andel login via SMS-länk	Andel login via digital brevlåda
SOM-undersökningen i Göteborg 2025	29	53	2	16

5 Fältarbete

Fältarbetet för 2025 års SOM-undersökning i Göteborg följde i stora drag samma upplägg som för tidigare år (Andersson, Bergquist & Persson 2025), med några nämnvärda ändringar som avhandlas under denna rubrik. Utskick och insamling av enkäter utfördes för nionde gången av det fristående undersökningsföretaget Institutet för kvalitetsindikatorer (Indikator), som svarade för den tekniska och praktiska delen av datainsamlingen såsom tryck och distribution av enkäter, påminnelser via post, skanning av de inkomna svaren, programmering av och insamling via webbenkätena samt för påminnelser via digital brevlåda och SMS. SOM-institutet svarade för allt innehåll i utskick och enkäter.

SOM-institutet ansvarade även för framtagning av den fältplan som användes för årets SOM-undersökningar. Fältperioden inleddes den 15 september och varade 106 dagar, vilket är ungefär lika lång tid som de senaste åren. Undersökningen stängde officiellt den 30 december.

Experiment i SOM-undersökningen i Göteborg 2025

Fältplanen för SOM-undersökningarna har under lång tid följt samma upplägg, men har vid flera tillfällen utvecklats för att möta nya förutsättningar och utmaningar. När större förändringar i undersökningens upplägg genomförs föregås det av noggrant utvärderande experiment. Exempel på större förändringar är avskaffandet av telefonpåminnelser (Arkhide, 2018), och införandet av incitament för att delta i undersökningen (Arkhide, Oscarsson & Vernersdotter, 2017).⁴

I SOM-undersökningen i Göteborg 2025 genomfördes ett experiment med en extra påminnelse till de som påbörjat webbenkäten men inte slutfört den. Då svar via webbenkäter tenderar att ha en högre andel av ofullständiga svar var syftet att undersöka om den extra påminnelsen kunde generera en högre andel fullständiga svar. Hälften av urvalet fick därmed en extra påminnelse via digital brevlåda i nära anslutning till att de hade påbörjat enkäten men inte slutfört den medan kontrollgruppen endast fick ordinarie påminnelser. Mer information om experimentet och dess upplägg går att läsa i [förregistreringen av experimentet](#) (Andersson, Persson & Lundmark, 2025).

Fältplan och insatser

2025 års SOM-undersökning i Göteborg inleddes den 8 september 2025 med utskick av ett aviseringskort som informerade respondenterna om att de blivit slumpmässigt utvalda att delta i årets undersökning. En vecka senare påbörjades fältperioden då ett brev skickades ut med instruktioner om hur man besvarade enkäten på webben, en informationsbroschyr om SOM-institutets verksamhet, kort information på 8 olika språk samt en godisbit. Sedan 2021 års SOM-undersökning i Göteborg ges möjligheten att besvara enkäten på papper först i samband med missiv 2. Förändringen gjordes efter ett experiment i den nationella SOM-undersökningen 2020. För en sammanfattning av experimentet, läs [här](#) (Sandelin, Lundmark & Martinsson, 2021). I samtliga utskick erbjöds även respondenterna i 2025 års SOM-undersökning i Göteborg att svara på engelska eller arabiska via webbenkäten. Beslutet att erbjuda olika språk grundar sig i tidigare genomförda experiment som går att läsa mer om i denna [metodnot](#) (Andersson, 2025).

Totalt genomfördes 11 insatser (aviseringar och påminnelser), varav ett aviseringskort, fem postala utskick där de fyra sista innehöll en pappersenkät, ett tack- och påminnelsekort, två påminnelser via digital brevlåda och två påminnelser via SMS. Tabell 6 redogör för fältplanen i sin helhet och listar de datum vid vilket varje insats skickades ut. I normalfallet medför ett postalt utskick att materialet når respondenten 2–4 arbetsdagar efter utskicksdatum, medan ett SMS och utskick via digital brevlåda når respondenten i princip direkt. Mer detaljerad beskrivning om respektive kontaktmetod presenteras i nedanstående rubriker. De utvalda respondenterna kunde när som helst under fältperioden avsäga sin medverkan genom att ta kontakt med SOM-institutet varpå påminnelseinsatserna upphörde.

⁴ Utfallen av experiment som genomförs publiceras på SOM-institutets hemsida under fliken [Metodforskning](#).

Tabell 6 Fältinsatser för SOM-undersökningen i Göteborg 2025

8 sept	Utskick av Aviseringsvykort
15 sept	Utskick av Missiv 1 – information om hur man besvarar enkäten på webben, informationsbroschyr, information på åtta språk och godis.
24 sept	Utskick av Tack-/påminnelsevykort (i kuvert)
2 okt	Utskick av Missiv 2 – formulär, svarskuvert och penna.
16 okt	Utskick av Digital brevlåda 1.
30 okt	Utskick av Missiv 3 – formulär och svarskuvert.
4 nov	Utskick av SMS 1.
17 nov	Utskick av Missiv 4 – formulär och svarskuvert.
20 nov	Utskick av Digital brevlåda 2.
3 dec	Utskick av Missiv 5 – formulär, svarskuvert och bortfallsenkät.
8 dec	Utskick av SMS 2. Innehållande länk för att avböja medverkan i undersökningen.
30 dec	Fältstopp

Under fältperioden skickades ett tackbrev ut till de respondenter som besvarat undersökningen. I början av fältperioden när inflödet var högt skickades tackbrev ut flera gånger i veckan, men senare under fältperioden när inflödet var lägre skickades tackbrev i stället ut ungefär en gång i veckan. Tackbrevet innehöll en belöning i form av en trisslott till de respondenter som hade fyllt 18 år innan fältperiodens start. För de respondenter som var 17 år eller yngre när fältarbetet inleddes skickades i stället ett presentkort på ICA värt 50 SEK. Införandet av belöningarna är ett resultat av 2016 års metodologiska experiment då effekten av dessa testades i SOM-undersökningen i Göteborg. I experimentet framkom att belöningar i form av trisslotter hade positiv effekt på nettosvarsfrekvensen (mellan 4 och 6 procentenheter), utan att försämra datakvaliteten (Arkhide, Oscarsson & Vernersdotter, 2017). Från och med 2017 års SOM-undersökningar erbjuds därför en trisslott till samtliga svarande över 18 år.

Fältarbetet för 2025 års undersökning avslutades med att fältföretaget gjorde en slutskanning av inkomna enkäter och sammanställde en datafil som skickades till SOM-institutet för validering den 9 januari 2026. Den sista registrerade enkäten inkom 5 januari. Vid datavalideringsprocessens slut oidentifierades enkäterna och alla kontaktuppgifter raderades. De fysiska enkäterna som kommit in förstördes i enlighet med bestämmelser om sekretessavfall.

Postala påminnelser

Utskick och påminnelser per post är stommen i SOM-undersökningarnas fältperiod. Ungefär 53 procent av det totala urvalet fick samtliga postala utskick då de varken svarade eller hörde av sig för avregistrering innan det sista utskicket gjordes.

Efter att aviseringskort och det första missivet med möjlighet att besvara enkäten på webben skickats ut påbörjades påminnelseinsatserna. Den första påminnelsen per post skickades ut som ett kuvertomslutet vykort där respondenterna tackades om de redan hade svarat och påmindes om att svara om de inte redan hade gjort det. De efterföljande påminnelserna innehöll ett kort brev med en inbjudan att svara på enkäten och en pappersenkät. Samtliga papperspåminnelser innehöll inloggningsuppgifter till webbenkäten samt en QR-kod som tog respondenterna direkt till webbenkäten. Den sista påminnelsen per post innehöll, vid sidan av den ordinarie enkäten, en kort bortfallsenkät där de som ännu inte deltagit ombads att ange varför de inte svarat på undersökningen. Dessa svar redovisas som bortfall och analyseras i avsnitt 7 i föreliggande rapport.

SMS-påminnelser

SMS är en kostnadseffektiv och lättadministrerad påminnelsemetod. Totalt telefonnummersattes 47 procent av urvalet över 18 år vid fältperiodens början. Yngre urvalspersoner telefonnummersätts i lägre grad än äldre. Skevheten i telefonnummersättning beror till stor del på att yngre oftare byter telefonnummer och mer sällan har mobilabonnemang registrerade i sina egna namn, vilket gör det svårare att erhålla deras telefonnummer. Tabell 7 visar telefonnummersättningsgraden för olika åldersgrupper i 2025 års SOM-undersökning i Göteborg.

Tabell 7 Andel telefonnummersatta (mobiltelefonnummer) per åldersgrupper, SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

Samtliga	18–29 år	30–49 år	50–64 år	65+ år
39%	13%	39%	47%	55%

Tabell 8 redovisar det övergripande upplägget för sms-påminnelser i SOM-undersökningen i Göteborg 2025. Totalt skickades två SMS ut under fältperioden. I respektive SMS ingick en länk och inloggningsuppgifter till webbenkäten. I SMS 2 skickades även länk till en bortfallsenkät, vilket presenteras nedan. I Appendix I finns en detaljerad beskrivning av de SMS som skickades.

Tabell 8 SMS-utskick i SOM-undersökningen i Göteborg 2025

Utskick	Antal skickade sms	Fältdag
1	1 430	50
2	1 167	84

Avböja medverkan

I undersökningen 2025 fick de urvalspersoner som inte ville delta möjligheten att i samband med SMS 2 klicka på en länk som gick till en bortfallsenkät där de kunde ange skäl till att de inte ville besvara enkäten. Tabell 9 redovisar alla som klickat på länken för att avböja sin medverkan. Resultaten över de som besvarade bortfallsenkäten redovisas i avsnitt 7. Att erbjuda en utväg från undersökningen är positivt ur ett respondentperspektiv, för att på så sätt ge respondenterna en enkel väg att neka deltagande.

Tabell 9 SMS: Antal avböjd medverkan, andel avböjd medverkan och andel av totalt bortfall, 2025 (procent)

	Antal avböjd medverkan	Andel SMS-mottagare som avböjd medverkan	Andel av bortfall*
SOM-undersökningen i Göteborg	266	23%	6%

Kommentar: *Avser andelen av det totala bortfallet i undersökningen.

Påminnelser via digital brevlåda

Då graden av telefonnummersättning har gått ner över tid infördes i SOM-undersökningen i Göteborg 2025 utskick av påminnelser via digital brevlåda utöver påminnelserna via SMS. Införandet av digital brevlåda föranleddes av ett experiment i den nationella SOM-undersökningen 2024 där två av de vanligtvis fyra SMS-utskicken byttes ut mot påminnelser via digital brevlåda till hälften av urvalet. Experimentet visade att täckningen av digital brevlåda var hög i urvalet samt att svarsfrekvensen ökade

i den grupp som skickades påminnelser via digital brevlåda. Mer information om experimentet och dess resultat går att läsa i följande [metodnot](#) (Persson, 2026).

I samband med den första påminnelsen via digital brevlåda identifierades att 79 procent av urvalspersonerna över 18 år som ännu inte svarat på undersökningen hade en registrerad digital brevlåda. I tabell 10 framgår, till skillnad från telefonnummersättningen, att en hög andel i de yngre åldersgrupperna har en registrerad digital brevlåda.

Tabell 10 Andel registrerad digital brevlåda vid första utskicket per åldersgrupper, SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

Samtliga	18–29 år	30–49 år	50–64 år	65+ år
79%	87%	88%	79%	45%

Totalt skickades två påminnelser via digital brevlåda under fältperioden, vilket redovisas i tabell 11. I respektive påminnelse via digital brevlåda skickades en länk med direktinloggning till webbenkäten. I Appendix I finns en detaljerad beskrivning av utskicken via digital brevlåda.

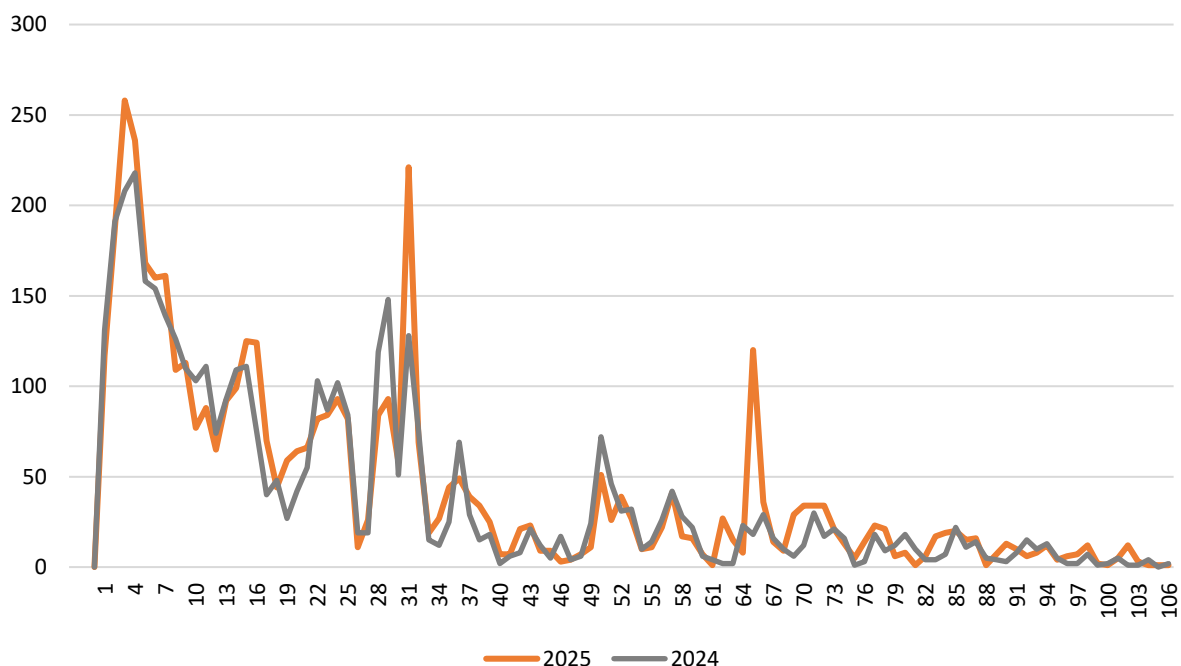
Tabell 11 Utskick via digital brevlåda i SOM-undersökningen i Göteborg 2025

Utskick	Antal skickade meddelanden	Fältdag
1	5 985	31
2	5 104	66

6 Inflöde

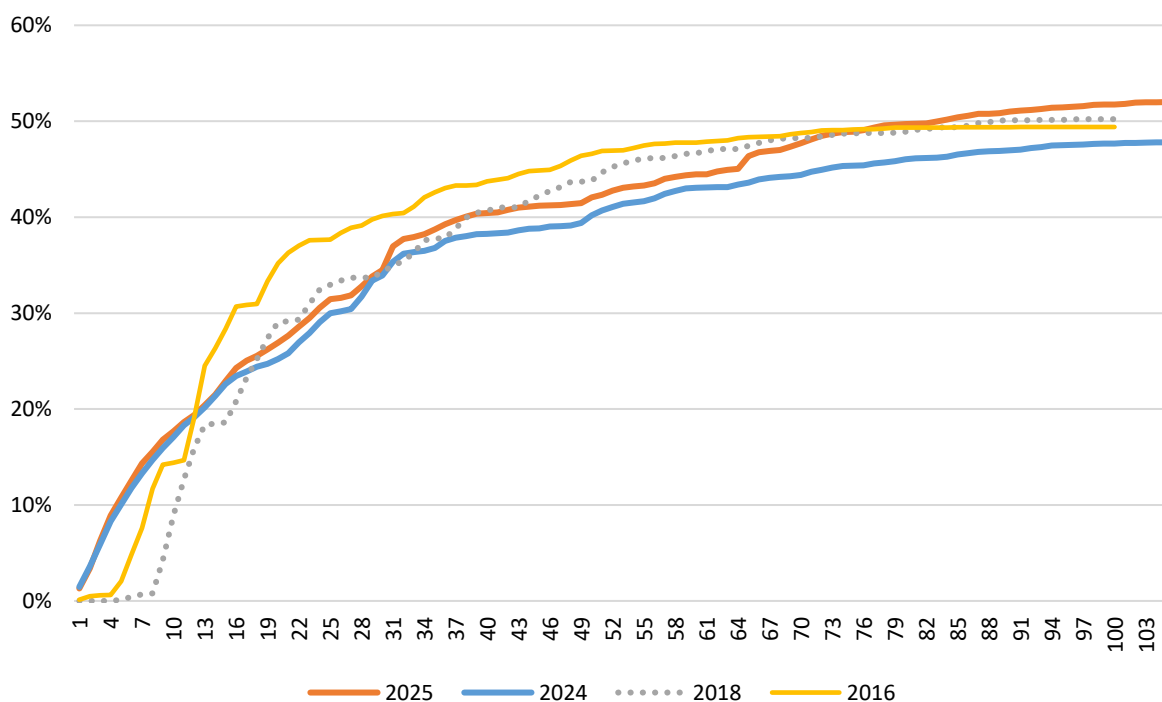
SOM-undersökningen i Göteborg har uppvisat liknande inflödesmönster sedan 2021 då respondenterna enbart kunnat besvara enkäten på webben till en början. Den första inflödestoppen kommer därmed in snabbare än när pappersenkäter skickades ut i det första utskicket. Inflödet av ifyllda enkäter under fältperioden kommer i vågor, tydligt i fas med utskick, helger och påminnelseåtgärder (se figur 2).

Figur 2 Inflöde per dag i SOM-undersökningen i Göteborg 2024–2025 (antal enkäter)



De flesta respondenter som väljer att svara på SOM-undersökningen gör det redan under de första veckorna. Vid fältdag 30 var bruttosvarsfrekvensen för 2025 års SOM-undersökning i Göteborg 34 procent och 79 procent av de slutgiltiga svaren kom in innan den första november (se figur 3).

Figur 3 Dagligt inflöde av enkäter i SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2025 (kumulativ procent av bruttourvalet)



30 dagar in i fältperioden ligger som tidigare nämnt bruttosvarsfrekvensen på 34 procent, men genom att låta undersökningen vara i fält i ytterligare 75 dagar uppnår SOM-undersökningarna en bättre slutgiltig åldersmässig representativitet. Det medför dessutom en något lägre skattning av faktorer som politiskt intresse och regelbunden morgontidningsläsning, vilka brukar samvariera med bland annat ålder, kön och etableringsgrad i samhället och ofta används som referensvariabler.

I tabell 12 syns att längden på 2025 års undersöknings fältperiod avhjälpste initiala skevheter något i svarsgruppens ålder, i prenumeration på morgontidning och politiskt intresse. Tydligast skillnad mellan tidiga och sena skeden i svarsperioden är förändringen hos andelen 60–79 åringar.

Tabell 12 Effekt av lång fältperiod på SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (andel av samtliga svarande fördelat på grupper)

	16–19 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–69 år	70–79 år	80–89 år	90 år	Total	Mycket intresserad av politik	Prenumeration på morgon- tidning ⁵
Fältdag 40	3,9	13,3	18,0	15,7	14,8	15,1	12,8	5,7	0,7	100,0	22,0	8,6
Sista fältdagen	3,9	13,6	18,8	16,6	15,2	14,1	11,8	5,2	0,8	100,0	20,6	8,4
Δ fältdag 40 och sista fältdag	±0,0	+0,3	+0,8	+0,9	+0,4	-1,0	-1,0	-0,5	+0,1		-1,4	-0,2

Kontaktgrad

En grundförutsättning för att få svar på SOM-undersökningen är att enkäterna når urvalspersonerna. SOM-institutet använder sig av flera kontaktvägar under fältarbetets gång för att komma i kontakt med dem som ingår i urvalet (se avsnitt 5). Påminnelser genomförs via brev, digital brevlåda och SMS. Nytt för SOM-undersökningarna 2025 är att påminnelser har fortsatt skickats i de fall som brev kommit i retur, tidigare avbröts påminnelseinsatserna vid första postretur.

Kontaktgraden avser andel personer i urvalet som SOM-institutet varit i kontakt med under undersökningens fältperiod. Samtliga personer i urvalet som på något sätt återkopplat till SOM-institutet under fältperioden noteras som bekräftad kontakt, även de som hör av sig för att avböja medverkan. Urvalspersoner som SOM-institutet inte haft bekräftad kontakt med kan ha mottagit enkäten men valt att inte besvara den utan att informera SOM-institutet, eller så har kontaktförsöken inte nått personerna. Kontaktgraden i tabell 13 kan således ge en indikation på både kontaktsvårigheter och ointresse att svara. Kontaktgraden för SOM-undersökningen i Göteborg visade en relativt stabil nivå de första tre åren undersökningen genomfördes. Huvudanledningarna till den stora minskningen från 2019 var att insatserna med telefonpåminnelser togs bort, att färre personer återkopplade till SOM-institutet samt ökade svårigheter att hitta telefonnummer till personerna i urvalet. Att kontaktgraden ökat något sedan 2023 kan bero på en ökning i telefonsättningsgrad 2023 och 2024 samt utskick via digital brevlåda och högre svarsfrekvens 2025.

⁵ Prenumeration på morgontidning avser Göteborgs-Posten.

Tabell 13 Bekräftad kontakt i SOM-undersökningarna i Göteborg 2016–2025 (procent)

	Kontakt	Ej kontakt	Summa
2016	60,5	39,5	100
2017	64,3	35,7	100
2018	63,1	36,9	100
2019	54,5	45,5	100
2020	56,4	43,6	100
2021	53,1	46,9	100
2022	52,6	47,4	100
2023	55,8	44,2	100
2024	55,6	44,4	100
2025	58,4	41,6	100

Kommentar: Kategorin kontakt innefattar alla som SOM-institutet haft bekräftad kontakt med, d.v.s. alla som svarat på enkäten eller bortfallsenkäten, avböjt sin medverkan via någon av sms-påminnelserna eller på annat sätt hört av sig till SOM-institutet och meddelat att de inte önskar delta i undersökningen.

I tabell 14 redovisas kontaktmönstret i SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2025 i detalj. Tabellen visar bland annat att andelen postreturer (och därmed okända adresser) tidigare har varit relativt stabil. Med anledning av att påminnelser från och med 2025 fortsatt har skickats vid händelse av postretur så har andelen 'adress okänd' minskat. Andelen som inte gått att telefonnummersätta ökade stort 2019 jämfört med 2018 och ökade ytterligare något 2020. Huvudanledningen är att SOM-institutet inte längre telefonnummersätter fasta telefonnummer utan enbart mobilnummer på grund av borttagandet av telefonpåminnelser. Det som tydligast demonstrerar ökningen i kontaktgrad 2023 och 2024 jämfört med tidigare år visas i den ökade andelen telefonnummersatta. Ökningen i kontaktgrad 2025 består snarare av en ökad svarsfrekvens.

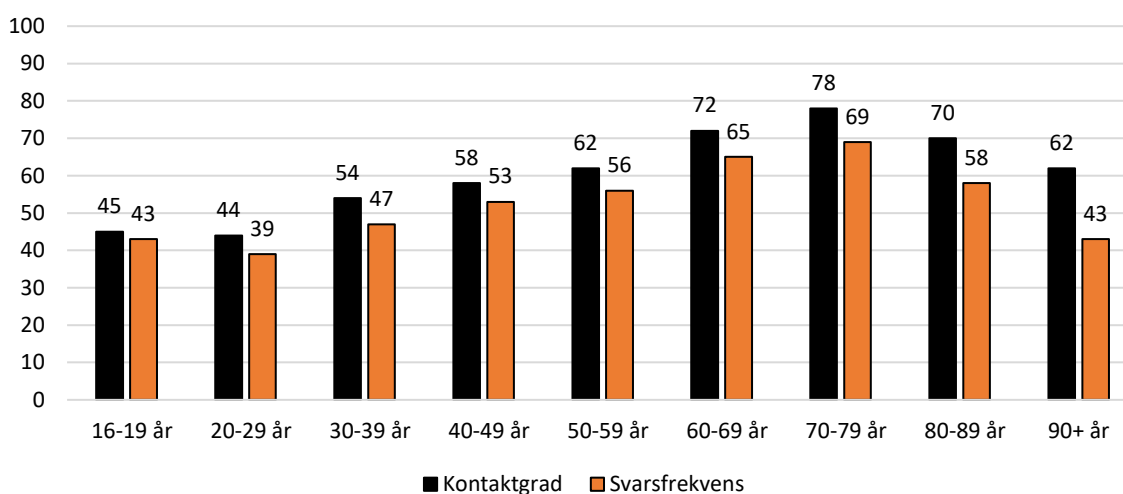
Tabell 14 Kontaktmönster i SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2025 (procent)

	Ej kontakt				Kontakt			
	Adress okänd, med telefonnummer (ej svar på telefon)		Adress känd med telefonnummer (ej svar på telefon)		Ej inskickad enkät	Enkät ifyllt och inskickad	Summa procent	Antal
	Adress okänd utan telefonnummer	Adress känd utan telefonnummer	Adress okänd med telefonnummer	Adress känd med telefonnummer				
2017	2,2	0,0	30,5	3,4	10,3	53,5	100	5 000
2018	1,7	0,0	23,9	9,6	14,0	50,8	100	5 000
	Adress okänd utan mobilnummer	Adress okänd med mobilnummer	Adress känd utan mobilnummer	Adress känd med mobilnummer	Ej inskickade enkät	Enkät ifyllt och inskickad		
2016*	2,3	0,5	27,7	11,1				
2019	2,0	0,2	30,2	13,0	6,3	48,2	100	5 000
2020	2,2	0,3	30,5	10,6	7,0	49,4	100	8 000
2021	2,1	0,4	31,2	13,2	5,2	47,9	100	7 000
2022	2,0	0,2	36,0	9,3	5,2	47,3	100	9 000
2023	0,6	0,2	28,3	15,1	8,0	47,8	100	9 000
2024	0,4	0,2	29,0	14,8	7,7	47,9	100	9 000
2025	0,0	0,0	30,6	11,0	6,4	52,1	100	8 975

Kommentar: *I SOM-undersökningen i Göteborg 2016 genomfördes inga telefonpåminnelser, bara SMS-påminnelser.

Figur 4 visar hur kontakt- och svarsmonster varierar i urvalets olika åldersgrupper. Det är de yngre svarspersonerna som är klart svårast att etablera en kontakt med, vilket återspeglas i svarsfrekvensen. Bland personer i åldrarna 16–39 år är kontaktgraden mellan 44 och 54 procent. Kontaktgraden ökar stadigt upp i åldrarna och bland dem i åldrarna 70–79 år är det endast 22 procent som SOM-institutet inte har någon bekräftad kontakt med. Kontaktgraden är något lägre i den äldsta åldersgruppen jämfört med åldersgrupperna 60–89 år men fortfarande högre än i de yngre åldersgrupperna. Äldre hör i högre utsträckning av sig via post eller telefon till SOM-institutet, själva eller genom ombud, för att avanmäla sin medverkan. Differensen mellan bruttosvarsfrekvensen och bekräftad kontakt är mellan två och 19 procentenheter för samtliga åldersgrupper.

Figur 4 Bekräftad kontaktgrad och bruttosvarsfrekvens i olika åldrar i SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)



Svarsbortfall

Av de 4 302 personer som inte svarade på SOM-undersökningen i Göteborg 2025 var det 367 personer som SOM-institutet fick information kring varför de inte ville eller kunde delta i undersökningen. Det här avsnittet handlar om dessa personer.

Svarsbortfall och svarsvägran riskerar att leda till avvikelser från representativiteten mellan population och svarsgrupp, vilket måste tas i beaktande när materialet analyseras. Informationen om svarsbortfallet, alltså de respondenter som inte kan eller vill svara på enkäten, har inhämtats på flera sätt. Antingen direkt från respondenter eller anhöriga som hört av sig under fältarbetets gång, via den bifogade bortfallsenkäten eller via Skatteverkets befolkningsregister.

Det naturliga bortfallet utgörs av den grupp i urvalet som inte *kan* delta i undersökningen på grund av att de är fysiskt eller mentalt oförmögna, avlidna, har flyttat från urvalsområdet eller har språksvårigheter som förhindrar dem från att fylla i enkäten. I SOM-undersökningen i Göteborg 2025 bestod den gruppen av 224 personer. Det naturliga bortfallet har tidigare utgjorts till stor del av adress okänd, men då påminnelser fortsatt skickats i händelse av postreturer år 2025 är denna grupp inte längre lika aktuell. De personer som klassas som naturligt bortfall inkluderas inte i basen för beräkningarna av nettosvarsfrekvensen för SOM-undersökningarna. Se tabell 15 för kategorier av naturligt bortfall.

Tabell 15 Kategorier av naturligt bortfall i SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

Anledning	Procent
Bor utomlands/bortrest på längre tid/flyttat från urvalsområdet	65
Fysiskt/mentalt oförmögen att svara	19
Avliden	12
Ej svensktalande/språksvårigheter	4
Adress okänd	0
Summa procent	100
Antal personer	224

Mot bakgrund av att undersökningarna definierar personer som är fysiskt och mentalt oförmögna att svara på enkäten som naturligt bortfall så finns det anledning att betona att undersökningens resultat i första hand speglar en frisk befolkning.

Utöver det naturliga bortfallet registrerades även andra anledningar till att inte delta i undersökningarna, genom att respondenterna på eget initiativ kontaktat SOM-institutet eller svarat på bortfallsenkäten. I undersökningen 2025 uppgick den gruppen till 143 personer (tabell 16). Kategoriseringen av olika anledningar gjordes efter ett förutbestämt kodschema.

Tabell 16 Specificerade skäl till att inte vilja delta i SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

Anledning	Procent
Har inte tid	18
Vill av princip inte delta	13
För många frågor	8
Litar ej på anonymiteten	6
Frågorna är ointressanta	3
Frågorna är för svåra	0
Annat/blandade skäl/ej uppgett specifikt skäl	52
Summa procent	100
Antal personer	143

Kommentar: De som, genom att klicka på en länk i ett påminnelse-sms, avböjde att delta i undersökningen men inte uppgav en anledning ingår ej i redovisningen. Se tabell 9 för redovisning av sms-utskick och möjligheten att avböja sin medverkan.

7 Svarsfrekvens och bortfall

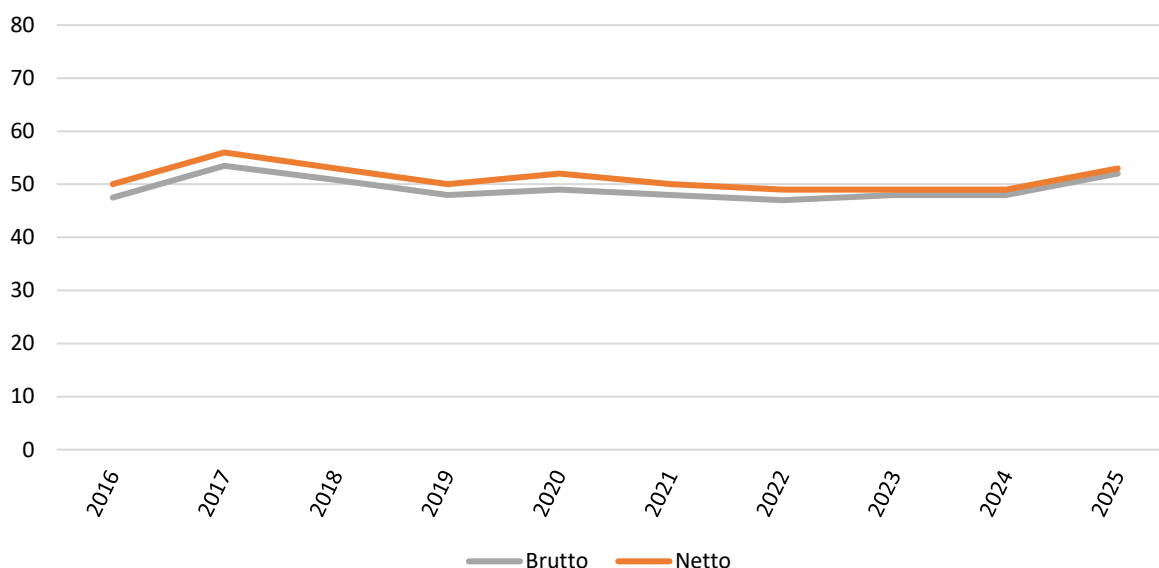
Från bruttourvalen räknas det naturliga bortfallet bort. Det naturliga bortfallet redogörs för senare i kapitlet. Det kvarvarande nettourvalet ligger till grund för redovisningar av undersökningarnas svarsfrekvens. Nettosvarsfrekvensen för SOM-undersökningen i Göteborg 2025 var 53 procent (tabell 17).

Tabell 17 Svartsfrekvenser för SOM-undersökningen i Göteborg 2025

Bruttourval	9 000
Naturligt bortfall	224
Nettourval	8 776
Vägran	349
Ej anträffade	3 729
Antal svarande	4 673
Svarsfrekvens brutto	52 %
Svarsfrekvens netto	53 %

Historiskt har de nationella SOM-undersökningarna uppvisat en mycket hög svarsfrekvens med en genomsnittlig svarsfrekvens för alla de nationella undersökningarna 1986–2025 på 61 procent, medan motsvarande siffra för bruttosvarsfrekvensen är 57 procent (figur 5). Den genomsnittliga nettosvarsfrekvensen för Göteborg 2016–2025 är 51 procent och bruttosvarsfrekvensen 49 procent. Svarsfrekvensen har i SOM-undersökningarna, precis som i många andra undersökningsserier, sjunkit i jämn takt sedan början på 1990-talet till följd av lägre kontaktgrad och fler svarsvägrare. Den historiskt sjunkande svarsfrekvensen går dock inte att koppla till förändringar i populationens struktur, till exempel en högre andel utrikesfödda (Backström & Lundmark, 2025). Den negativa utvecklingen i svarsfrekvenser har sedan 2020 stannat av och de senaste två åren har svarsfrekvenserna ökat påtagligt till följd av införandet av påminnelser via digital brevlåda. Skillnaden mellan brutto- och nettosvarsfrekvensen är 1 procentenhet i 2025 års undersökning i Göteborg. Sedan SOM-undersökningarna i Göteborg startade 2016 har det varit mellan en och tre procentenheters skillnad mellan brutto- och nettosvarsfrekvens (se figur 5).

Figur 5 **Brutto- och nettosvarsfrekvens i SOM-undersökningen i Göteborg 2016–2025 (procent)**



Av tabell 18 framgår hur svarsbenägenheten i SOM-undersökningen i Göteborg varierar med könstillhörighet, ålder och stadsdel. Av kvinnorna svarade 56 procent och av männen svarade 50 procent på SOM-undersökningen i Göteborg 2025. Denna könsskillnad är relativt konstant över tid då den genomsnittliga skillnaden i svarsfrekvens sedan starten 2016 är fem procentenheter.

De äldre åldersgrupperna svarar i högre utsträckning än de yngre åldersgrupperna. Införandet av incitament i 2017 års undersökningar var ett försök att hantera denna problematik och trisslotter visade sig vara en mer effektiv belöning i de yngre åldersgrupperna än i de äldre (Arkhide, Oscarsson & Vernersdotter, 2017). Detsamma gäller för införandet av påminnelser via digital brevlåda vid 2025 års undersökning, vilket ökat svarsfrekvensen både hos unga och utomnordiskt födda. Mellan Göteborgs fyra olika stadsområden är skillnaden i nettosvarsfrekvens påtaglig. Det skiljer omkring knappt 20 procentenheter i svarsfrekvens 2025 mellan det stadsområde som har lägst, Nordost (43%), jämfört med det som har högst, Centrum (60%).

**Tabell 18 Nettosvarsfrekvens i olika grupper i SOM-undersökningarna i Göteborg, 2016–2025
(procent)**

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Antal nettourval 2025
Kön	Samtliga	50	56	53	50	52	50	49	49	49	53	8 776
	Kvinnor	53	58	55	52	54	53	53	50	51	56	4 332
	Män	47	54	51	48	50	47	47	45	47	50	4 380
Ålder	16–19 år	43	49	45	40	43	40	46	43	42	43	424
	20–24 år	35	39	38	35	41	39	37	31	35	43	697
	25–29 år	40	48	42	41	40	44	38	37	36	39	865
	30–39 år	44	49	47	45	45	44	41	40	42	48	1 825
	40–49 år	46	52	52	49	49	50	48	47	47	53	1 453
	50–59 år	54	62	55	53	56	49	52	55	54	57	1 246
	60–69 år	67	70	66	62	64	64	63	61	64	66	1 001
	70–79 år	70	77	77	73	73	66	68	65	70	71	775
	80–85 år	58	71	74	76	66	68					
	80+ år ¹							67	60	64	61	465
Stadsområde	Nordost	43	40	40	38	37	36	37	33	35	43	1 501
	Centrum	56	61	58	55	57	58	55	53	55	60	2 918
	Sydväst	56	62	58	52	53	55	55	55	55	56	1 800
	Hisingen	49	55	52	50	54	46	48	46	48	51	2 470

Kommentar: ¹Fr.o.m 2024 slopas den övre åldersgränsen.

8 Representativitet

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar systematiskt skiljer sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Om svarsbenägenheten i en grupp varierar påtagligt mellan åren kan det också förklara variationer i svarsmönster för enskilda frågor.

SOM-institutet har studerat vilka konsekvenser skevheterna i representativiteten har för undersökningens träffsäkerhet genom att vikta resultaten för kön, ålder och geografisk hemvist och jämföra utfallet i den viktade och oviktade gruppen. Markstedt (2014) samt Wessman och Andersson (2025) visar i separata utvärderingar av demografisk viktning av estimaten från SOM-undersökningarna att undersökningarnas träffsäkerhet är god trots de historiskt sjunkande svarsfrekvenserna. Frågor om nyhetskonsumtion påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget.

Svarsgruppens sammansättning

För att kontrollera hur väl svarsgruppen speglar befolkningen jämförs fördelningen i de registervariabler som Skatteverket tillhandahåller i urvalet och svarsgruppen med den i befolkningen. Som tidigare konstaterat svarar män och unga i lägre utsträckning än kvinnor och äldre personer, vilket gör avtryck i svarsgruppens sammansättning. I tabell 19, 20 och 21 redovisas bruttourvalet,

nettourvalet och svarsgruppens representativitet i fråga om kön, ålder och födelseland relativt befolkningen. Alla jämförelser avser den del av befolkningen som urvalet representerar, det vill säga boende i Göteborgs kommun i åldrarna 16 år och äldre.

Fördelningen mellan kvinnor och män är 50/50 i befolkningen. Bland de svarande i SOM-undersökningen i Göteborg är fördelningen 53/48, vilket tydliggör hur kvinnor är mer benägna att svara på undersökningen än män (tabell 19).

Tabell 19 Könsfördelning bland urval och svarande jämfört med befolkningen i Göteborg, SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

Befolkningsunderlag	Kvinnor	Män	Summa
Befolkningen	49,9	50,1	100
Bruttourval	49,7	50,3	100
Nettourval	49,7	50,3	100
Svarande totalt	52,5	47,5	100

Kommentar: Data om befolkningen, avgränsade till åldersintervallet 16 år och äldre, baseras på data från Statistiska centralbyrån. Data om respektive urval är hämtade från registerdata och data om svarande från respondentens egen uppgift (registerdata i de fall uppgift saknas).

En av de större skevheterna i representativitet finns i åldersfördelningen bland svarspersoner jämfört med befolkningen. Åldersrepresentativiteten bland svarspersonerna skiljer sig mest åt från befolkningen bland 16–29-åringar som är underrepresenterade med sju procentenheter och 65+ åringar som är överrepresenterade med sex procentenheter (tabell 20). Skevheten i åldersfördelningen är större bland män än bland kvinnor.

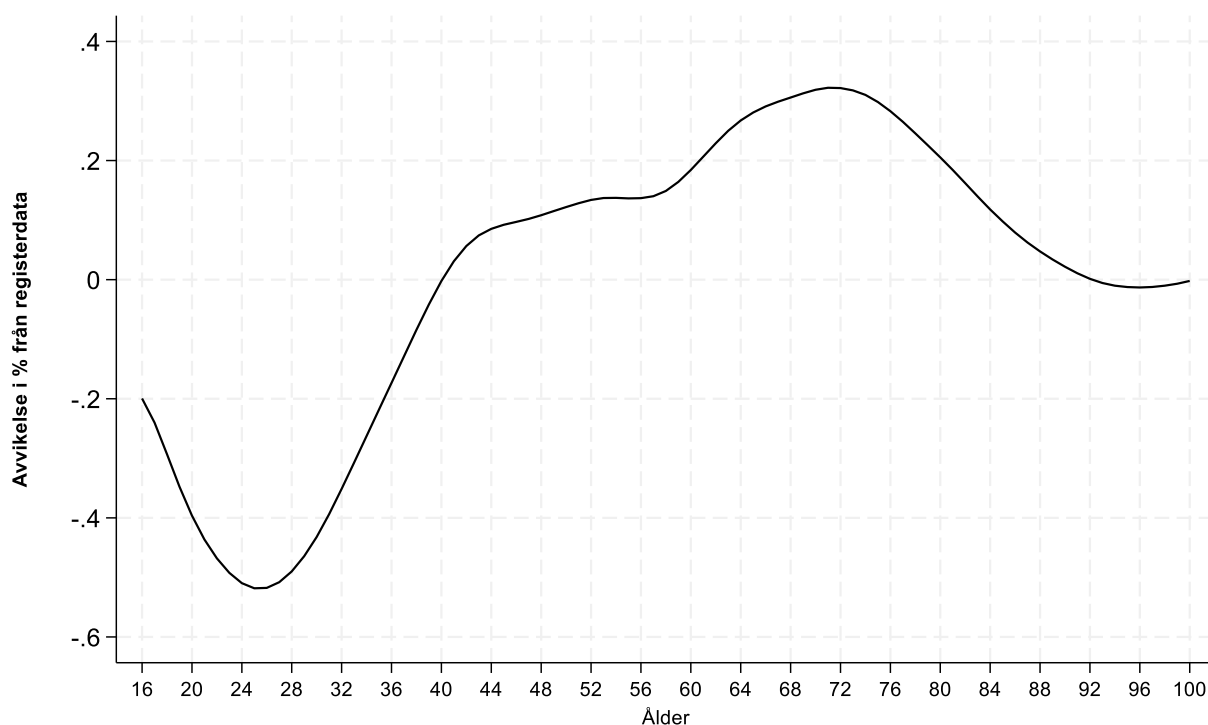
Tabell 20 Åldersgruppernas fördelning bland svarande och i urvalet jämfört med befolkningen i Göteborg, SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

Befolkningsunderlag	16–29 år	30–49 år	50–64 år	65+ år	Summa
Befolkning	24,2	36,5	20,0	19,2	100
Bruttourval	22,7	37,4	19,8	20,1	100
Nettourval	22,6	37,5	20,0	19,9	100
Svarande	17,3	35,4	22,1	25,2	100

Kommentar: Data om befolkningen, avgränsade till åldersintervallet 16 år och äldre, baseras på data från Statistiska centralbyrån. Data om respektive urval är hämtade från registerdata och data om svarande från respondentens egen uppgift (registerdata i de fall uppgift saknas).

I figur 6 redovisas procentavvikelsen i svarsgruppen i förhållande till befolkningen. Ju närmare nollstrecket kurvan löper desto bättre är representativiteten. Personer under 45 år är generellt underrepresenterade i SOM-undersökningarna, i synnerhet 20 till 30-åringar. Respondenter över 40 år är överrepresenterade och då speciellt de mellan 60 och 80 år. Figurens utformning känns igen från tidigare år och har under ett flertal år följt samma mönster i över-/underrepresentation.

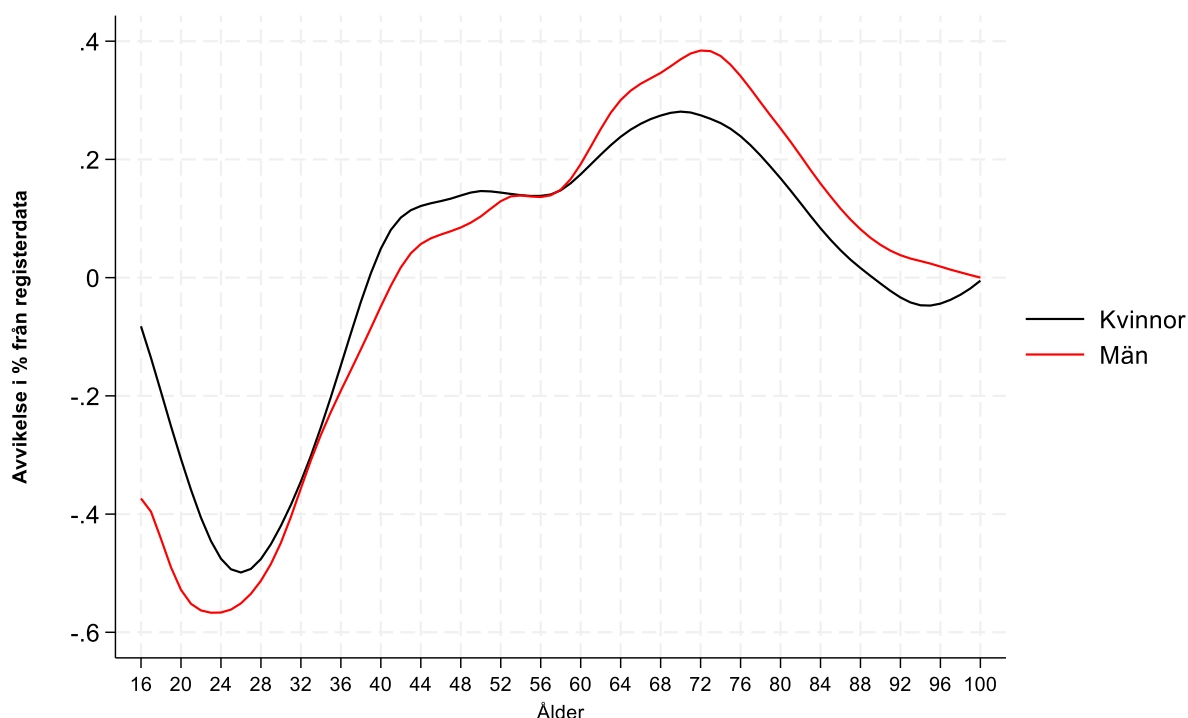
Figur 6 Åldersrepresentativitet i SOM-undersökningen i Göteborg i förhållande till befolkningen, 2025 (procentenheters avvikelse)



Kommentar: Nollstrecket motsvarar perfekt överensstämmelse med befolkningen. En positiv avvikelse från noll innebär en överrepresentation, en negativ avvikelse innebär en underrepresentation i förhållande till befolkningen. Data om befolkningen, avgränsade till åldersintervallet 16 år och äldre, baseras på data från Statistiska Centralbyrån. Grafen är utjämnande och baserad på fraktionen 0,3 av medelvärdet av totala antalet observationer för varje värde.

I figur 7 redovisas procentavvikelsen i svarsgruppen för SOM-undersökningen i Göteborg i förhållande till befolkningen uppdelat på kvinnor och män. Ju närmare nollstrecket kurvan löper desto bättre är representativiteten. Figuren visar att det till viss del är män under 30 år och män över 60 år som står för de tidigare presenterade skillnaderna mellan könen i svarsfrekvens.

Figur 7 Åldersrepresentativitet i SOM-undersökningen i Göteborg efter kön i förhållande till befolkningen, 2025 (procentenheters avvikelse)



Kommentar: Se kommentar i figur 6.

Bland svarande är andelen som är födda i Sverige överrepresenterade jämfört med bruttourvalet och utrikesfödda är istället underrepresenterade (tabell 21). En liten andel utrikesfödda faller bort från urvalet som naturligt bortfall, med bristande språkkunskaper som dominerande skäl, men de flesta kategoriseras som svarsvägran/ej anträffade.

Jämförelserna mellan svarspersonernas och befolkningens demografiska sammansättning visar att SOM-undersökningarnas respondenter sammantaget speglar Sveriges befolkning väl i de flesta avseenden. De personer som är underrepresenterade i svarsgruppen tillhör grupper som ofta är mindre etablerade i samhället – yngre och utrikesfödda – där födelseland står för den största skevheten.

Tabell 21 Andel födda i Sverige och utrikesfödda bland svarande och i urvalet, SOM-undersökningen i Göteborg 2025 (procent)

	Född i Sverige	Född i annat land i Norden	Född i annat land i Europa	Född i land utanför Europa
Bruttourval	65,5	2,0	10,4	22,2
Svarande	74,5	2,2	7,8	15,5
Δ Urval och svar	+9,0	+0,2	-2,6	-6,7

Referenser

Arkhede, S., Oscarsson, H. & Vernersdotter, F. (2017). Incentivizing the SOM-surveys: Estimating the effects on questionnaire response rates. LORE methodological note 2017:1, Göteborgs universitet.

Arkhede, S (2018). Effects of telephone reminders on survey response rates in the SOM-surveys. LORE methodological note 2018:1, Göteborgs universitet.

Andersson, C. (2025). Inclusion or illusion? A follow-up on how offering questionnaires in multiple languages may increase participation. Notes on Survey Methodology 2025:1, Göteborgs universitet.

Andersson, C., Bergquist, J. & Persson, K. (2025). SOM-undersökningen i Göteborg 2024 - En metodöversikt. SOM-rapport 2025:6, Göteborgs universitet.

Andersson, C., Persson, K. & Lundmark, S. (2025). The effect of digital push-to-complete reminders on response rate (2025).

https://osf.io/qztm3/overview?view_only=a3987de7c94b4a6787f5be05051f27ea

Backström, K & Lundmark, S. (2025) Predicting Survey Nonresponse with Registry Data in Sweden between 1992 to 2023: Cohort Replacement or a Deteriorating Survey Climate?. Survey Research Methods 2025:19. <https://doi.org/10.18148/srm/2025.v19i3.8278>

Markstedt, E (2014). Representativitet och viktning - Riks-SOM som spegel av det svenska samhället 1986–2013. Rapport 2012:30 v2. SOM-institutet, Göteborgs Universitet.

Persson, K. (2026). Same, same, but different – Evaluating digital mailbox reminders (not email) in surveys. Notes on Survey Methodology 2026:1, Göteborgs universitet.

Sandelin, F. (2022) The effects of questionnaire length on response rate, non-response bias, and data quality. SOM-rapport 2022:1, Göteborgs universitet

Sandelin, F., Lundmark, S. & Martinsson, J. (2021) Push To Web in The 2021 National And West Regional SOM-Surveys. https://osf.io/vhbtv/?view_only=578c73e61ac541ef8e2a48271e298b5a

Skatteverket (2025). Skatteverkets årsredovisning 2024.

<https://skatteverket.se/download/18.17b07b1e194a69bf27674fe/1740126285049/arsredovisning-skatteverket-2024-skv165-utgava33.pdf>

Wessman, F. & Andersson, C. (2025). Utvärdering av viktars effekt i den nationella SOM-undersökningen 1991–2022. SOM-rapport 2025:43, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Appendix I. SMS-påminnelser i SOM-undersökningen i Göteborg 2025

Digital brevlåda 1

Till personer över 18 år:

Hej! Har du fått en enkät från SOM-institutet? Vi hoppas att du kan tänka dig att besvara den. Du kan välja att fylla i enkäten genom att klicka på länken nedan. Som tack för din medverkan får du en trisslott skickad till dig på posten. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

Till personer under 18 år:

Hej! Har du fått en enkät från SOM-institutet? Vi hoppas att du kan tänka dig att besvara den. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att klicka på länken nedan. Som tack för din medverkan får du ett presentkort värt 50 kronor på ICA skickat till dig på posten. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

SMS 1

Till personer över 18 år:

Hej! Vi på SOM-institutet vid Göteborgs universitet har försökt kontakta dig för att delta i vår årliga enkätundersökning om det svenska samhället. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att gå in på www.gu.se/som/sms och ange följande sifferkombination: [sifferkombination]. Som tack får du en trisslott skickad till dig på posten. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

Till personer under 18 år:

Hej! Vi på SOM-institutet vid Göteborgs universitet har försökt kontakta dig för att delta i vår årliga enkätundersökning om det svenska samhället. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att gå in på www.gu.se/som/sms och ange följande sifferkombination: [sifferkombination]. Som tack för din medverkan får du ett presentkort värt 50 kronor på ICA skickat till dig på posten. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

Digital brevlåda 2

Till personer över 18 år:

Hej igen! SOM-undersökningen pågår fortfarande och ditt svar är viktigt. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att klicka på knappen under denna text. Som tack får du en trisslott skickad till dig på posten. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

Till personer under 18 år:

Hej igen! SOM-undersökningen pågår fortfarande och ditt svar är viktigt. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att klicka på knappen under denna text. Som tack får du ett presentkort värt 50 kronor på ICA skickat till dig på posten. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

SMS 2

Till personer över 18 år:

Hej igen! SOM-undersökningen pågår fram till årsskiftet. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att gå in på www.gu.se/som/sms och ange följande sifferkombination: [sifferkombination]. Som tack får du en trisslott skickad till dig på posten. Resultaten presenteras under våren 2026. Vill du inte delta kan du klicka på följande länk: [Länk]. The questionnaire can be completed in English. العربية باللغة الاستبيان على الإجابة يمكن. Tack! Annika Bergström

Till personer under 18 år:

Hej igen! SOM-undersökningen pågår fram till årsskiftet. Du kan välja att fylla i enkäten digitalt genom att gå in på www.gu.se/som/sms och ange följande sifferkombination: [sifferkombination]. Som tack får du ett

presentkort värt 50 kronor på ICA skickat till dig på posten. Resultaten presenteras under våren 2026. Vill du inte delta kan du klicka på följande länk: [Länk]. The questionnaire can be completed in English. على الإجابة يمكن العربية باللغة الاستبيان. Tack! Annika Bergström

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.gu.se/som-institutet

